

Robert Wolański

Obciążenia pozapodatkowe małych i średnich przedsiębiorstw

Ekonomiczne Problemy Usług nr 80, 286-294

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ROBERT WOLAŃSKI

Uniwersytet Warszawski

OBCIĄŻENIA POZAPODATKOWE MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Wprowadzenie

Przedmiotem artykułu jest obciążenie małych i średnich przedsiębiorstw¹ (MŚP) świadczeniami publicznoprawnymi niebędącymi podatkami i opłatami. Spośród tych świadczeń analizie poddano składki z tytułu ubezpieczeń społecznych, składkę na ubezpieczenie zdrowotne, składkę na Fundusz Pracy, składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, składkę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i składkę na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Celem artykułu jest określenie ciężaru ekonomicznego poszczególnych świadczeń dla MŚP, porównanie ich ze sobą oraz odniesienie do wysokości podatków. Ukazana została również polityka państwa w zakresie tych obciążeń pod kątem preferencyjnego traktowania MŚP.

1. Polityka w zakresie ubezpieczeń społecznych w stosunku do małych i średnich przedsiębiorstw

Wśród obciążeń publicznoprawnych duże znaczenie dla MŚP mają składki z tytułu ubezpieczeń społecznych. Warunki podlegania temu ubezpieczeniu określa ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (DzU nr 137, poz. 887, z późn. zm.). Ubezpieczenie społeczne obejmuje ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe. Na każdy z tych rodzajów ubezpieczeń pobierana jest odrębna składka. Zgodnie z art. 6, 11 i 12 wspomnianej ustawy obowiązek wpłacania składek na ubezpieczenie społeczne spoczywa m.in. na osobach fizycznych, które na obszarze Polski prowadzą działalność gospodarczą i współpracują przy jej prowadzeniu (małżonek, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodzice), oraz na pracownikach, przy czym osoby prowadzące działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące fakultatywnie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu.

¹ W artykule pod pojęciem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przyjmuje się mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa.

W myśl art. 16 cytowanej ustawy osoby prowadzące działalność gospodarczą składki na własne ubezpieczenie społeczne finansują w całości z własnych środków. Ponadto finansują również składki osób z nimi współpracujących. Dodatkowo partycypują w płaceniu części składek od swoich pracowników, tj. 50% składki emerytalnej, 75% składki rentowej i w całości składkę wypadkową. Osoby prowadzące działalność gospodarczą również we wszystkich tych przypadkach rozliczają składki, prowadzą ewidencję i dokumentację oraz wpłacają składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Kluczowe znaczenie dla określenia wysokości płaconych przez MŚP składek ubezpieczeniowych ma podstawa wymiaru tych składek i ich stopy procentowe.

Podstawa wymiaru dla osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących to zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na dany rok kalendarzowy. W roku 2011 ta podstawa wynosi 2015,40 zł. Natomiast w przypadku pracowników jest nią faktycznie uzyskiwany przychód przez pracownika.

Dla MŚP rozpoczynających działalność gospodarczą podana podstawa ulega obniżeniu. Mianowicie zgodnie z art. 18a ustawy osoby prowadzące działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych w okresie pierwszych 24 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności przyjmują podstawę wymiaru składek jako kwotę zadeklarowaną, nie niższą niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. W roku 2011 ta podstawa kształtuje się na poziomie 415,80 zł. MŚP mogą skorzystać z tego przywileju, jeżeli:

- nie prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziły takiej działalności,
- nie wykonują działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Rozwiązanie to dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą samodzielnie oraz będących współnikami spółki cywilnej. Te formy dominują wśród MŚP, dlatego większość rozpoczynających działalność niewielkich podmiotów może z tego przywileju skorzystać. Został on wprowadzony 25 sierpnia 2005 r. i jest jedną z podstawowych zachęt finansowych do rozpoczynania działalności gospodarczej w mikroskali. W praktyce oznacza blisko 5-krotnie niższe składki ubezpieczeniowe w porównaniu z zasadami ogólnymi.

Zgodnie z art. 2 ustawy stopy procentowe składek kształtują się następująco:

- 19,52% podstawy wymiaru na ubezpieczenie emerytalne,
- 6,00% podstawy wymiaru na ubezpieczenie rentowe,

- 2,45% podstawy wymiaru na ubezpieczenie chorobowe,
- od 0,40% do 8,12% podstawy wymiaru na ubezpieczenie wypadkowe.

Składki na ubezpieczenie wypadkowe faktycznie wynoszą od 0,67% do 3,33%, natomiast dla większości MŚP, zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego przeciętnie miesięcznie nie więcej niż 9 osób, wynosi ona 1,67% podstawy wymiaru.

Biorąc powyższe pod uwagę, wysokość płaconych w 2011 roku przez MŚP minimalnych składek na własne ubezpieczenie społeczne na zasadach ogólnych i dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Wysokość płaconych przez MŚP minimalnych składek na własne ubezpieczenie społeczne w 2011 roku

Rodzaj ubezpieczenia	Zasady ogólne			MŚP rozpoczynające działalność		
	stawka (%)	podstawa wymiaru (zł)	składka (zł)	stawka (%)	podstawa wymiaru (zł)	składka (zł)
Emerytalne	19,52	2015,40	393,41	19,52	415,80	81,16
Rentowe	6,00	2015,40	120,92	6,00	415,80	24,95
Chorobowe	2,45	2015,40	49,38	2,45	415,80	10,19
Wypadkowe	1,67	2015,40	33,66	1,67	415,80	6,94
Razem	29,64	2015,40	597,37	29,64	415,80	123,24
Razem bez ubezpieczenia chorobowego	27,19	2015,40	547,99	27,19	415,80	113,05

Źródło: opracowanie własne.

Miesięczna wysokość składki ubezpieczeniowej wynosi blisko 600 zł, bez ubezpieczenia chorobowego około 550 zł. Znacznie niższa jest dla rozpoczynających działalność mikroprzedsiębiorstw – odpowiednio 123 zł bądź 113 zł. Uszczupla ona posiadane przez przedsiębiorcę środki własne. Jednocześnie podlega odliczeniu od dochodu w podatku dochodowym bądź od przychodu w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych, ale nie dotyczy to MŚP płacących kartą podatkową, nie mają one możliwości odliczenia.

Składki ubezpieczeniowe za pracowników MŚP finansuje sam pracownik oraz MŚP. Podział tych składek pomiędzy pracownika i MŚP oraz ich wysokość przy miesięcznym przychodzie pracownika 1000 zł przedstawiono w tabeli 2.

MŚP jako płatnicy składek za swoich pracowników ponoszą koszt na poziomie 15,93% przychodu pracownika. W celu oszacowania wielkości kwotowej tego świadczenia za podstawę ich obliczenia można przyjąć przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, które w październiku 2011 roku wyniosło 3616,77 zł. Przy takich założeniach miesięczne obciążenie dla MŚP wyniesie 576,15 zł. Składka zapłacona za pracownika

również podlega odliczeniu od dochodu w podatku dochodowym, przychodu w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych oraz nie podlega odliczeniu przy karcie podatkowej.

Tabela 2

Wysokość płaconych przez MŚP i pracowników składek
z tytułu ubezpieczenia społecznego pracowników

Rodzaj ubezpieczenia	Stawki nominalne (%)			Stawki kwotowe (zł)			
	pracownik	pracodawca	razem	podstawa wymiaru	pracownik	pracodawca	razem
Emerytalne	9,76	9,76	19,52	1000	97,60	97,60	195,20
Rentowe	1,5	4,5	6,00	1000	15,00	45,00	60,00
Chorobowe	2,45	–	2,45	1000	24,50	–	24,50
Wypadkowe	–	1,67	1,67	1000	–	16,70	16,70
Razem	13,71	15,93	29,64	1000	137,10	159,30	296,40

Źródło: opracowanie własne.

Powyższa analiza pozwala na przedstawienie następujących wniosków dotyczących wpływu składek ubezpieczeniowych na konkurencyjność MŚP.

1. Składki z tytułu ubezpieczeń społecznych, ponoszone przez MŚP na własne ubezpieczenie oraz za pracowników, należy uznać za znaczące obciążenie finansowe. Składki na własne ubezpieczenie MŚP wynoszą one około 7200 zł rocznie – co w porównaniu z 18-procentową stawką w podatku dochodowym i kwotą wolną od podatku 556,02 zł odpowiada około 43 000 zł dochodu rocznie – dla MŚP uzyskujących wyższe dochody są one mniej dolegliwe w porównaniu z podatkiem dochodowym. Przy zatrudnieniu pracowników wysokość obciążenia znacząco rośnie.

2. Pozytywny wpływ na możliwości rozwoju MŚP ma obniżenie wysokości składek dla nowo założonych MŚP. Należy uznać je za niskie, gdyż kształtują się one na poziomie około 1500 zł rocznie. Rozwiązanie to przeciwdziała podstawowej barierze rozpoczęcia, prowadzenia i rozwoju działalności MŚP, jaką jest brak środków własnych, i dzięki temu przyczynia się do wzrostu ich konkurencyjności.

3. Dodatkowe koszty dla MŚP generuje obowiązek rozliczania składek za siebie i swoich pracowników. Wiąże się to z prowadzeniem ewidencji, dokonywaniem wpłat, sporządzaniem i posiadaniem dokumentów.

4. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, ponosząc koszty składek ubezpieczeniowych, uzyskują prawo do świadczeń ubezpieczeniowych, szczególnie do emerytury. Mając to na względzie, składki ubezpieczeniowe można potraktować jako inwestycję na przyszłość, która dyskontuje bieżące koszty ich poniesienia.

2. Polityka w zakresie ubezpieczeń zdrowotnych w stosunku do małych i średnich przedsiębiorstw

Kolejnym obciążeniem publicznoprawnym, dotyczącym ogółu osób fizycznych, jest ubezpieczenie zdrowotne. Zasady tego ubezpieczenia określone są w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (DzU nr 210, poz. 2135, z późn. zm.). Zgodnie z art. 66 tej ustawy obowiązku ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają m.in. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą. Osoby te zobowiązane są do opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, która w myśl art. 79 ustawy wynosi miesięcznie 9% podstawy wymiaru. Z kolei art. 81 ustawy określa minimalną podstawę wymiaru tej składki dla przedsiębiorstw na poziomie 75% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego włącznie z wypłatami zysku. Podstawa ta w 2011 roku wynosi 2704,31 zł, czyli składka – 243,39 zł.

Rozpatrując ciężar ekonomiczny składki zdrowotnej płaconej przez MŚP, należy uwzględnić możliwość odliczania jej części od podatku dochodowego, ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych i karty podatkowej. Odliczeniu podlega 7,75% jej podstawy, czyli w przypadku MŚP jest to 209,58 zł. Faktycznie oznacza to, że rzeczywisty koszt dla MŚP składki zdrowotnej kształtuje się na poziomie 33,81 zł. Warunkiem, aby odliczyć wspomnianą wysokość składki zdrowotnej, jest opłacanie podatku dochodowego co najmniej na poziomie tego odliczenia. W przypadku niższej kwoty podatku odliczenie jest ograniczone do kwoty podatku.

Wysokość składki zdrowotnej w skali roku wynosi około 3000 zł. Należy uznać je za najniższe obciążenie w porównaniu z podatkiem dochodowym i składkami ubezpieczeniowymi. Ponadto możliwość odliczenia od podatku dochodowego znacząco zmniejsza ciężar finansowy tego świadczenia.

Należy również podkreślić, iż MŚP jako pracodawcy rozliczają składkę zdrowotną nie tylko za siebie, ale również za swoich pracowników. Niesie to za sobą koszty prowadzenia ewidencji, dokonywania rozliczeń oraz sporządzania i posiadania dokumentów.

Zasady obliczania i wpłacania składek zdrowotnych są identyczne dla ogółu przedsiębiorstw – MŚP nie zostały w żaden sposób wyróżnione.

3. Inne obciążenia publicznoprawne a konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw

Wśród obciążeń pozapodatkowych oprócz składek ubezpieczeniowych i zdrowotnych MŚP zobowiązane są do ponoszenia również innych świadczeń publicznoprawnych, wśród których należy wymienić przede wszystkim:

- składkę na Fundusz Pracy,
- składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

- składkę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- składkę na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- inne opłaty, np. za zezwolenia, koncesje.

Składka na Fundusz Pracy

Fundusz Pracy (FP) powołuje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy². Wprowadza ona w art. 104 obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, które zobowiązane są ponosić m.in. pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za osoby pozostające w stosunku pracy lub stosunku służbowym oraz osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym. Oznacza to w praktyce, że MŚP płacą składkę za swoich pracowników oraz w przypadku osób fizycznych również za siebie.

Składka na FP wynosi 2,45% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2011 r. jest to 49,38 zł ($2,45\% \times 2015,40$ zł). W odniesieniu do pracowników to 2,45% kwoty ich przychodu.

Zgodnie z art. 104a i 104b ustawy od 1 lipca 2009 r. dla przedsiębiorców zostały wprowadzone zwolnienia w opłacaniu składek na FP od swoich pracowników, jeżeli:

- pracownik osiągnął wiek co najmniej 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- pracownik osiągnął wiek co najmniej 50 lat i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawał w ewidencji bezrobotnych – w okresie 1 roku od zatrudnienia,
- pracownik powraca z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego – w okresie 3 lat od powrotu.

Składka na Fundusz Pracy od MŚP będących osobami fizycznymi w skali roku wynosi około 600 zł – obciążenie to należy uznać za niskie. Dodatkowo dochodzą obciążenia od każdego zatrudnionego pracownika. Składka jest dla MŚP jednym z kosztów prowadzonej działalności. Zasady jej stosowania są jednakowe dla ogółu przedsiębiorstw.

Składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Obowiązek wpłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) wprowadza ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (DzU nr 158, poz. 1121, z późn. zm.). Obowiązek ten dotyczy wpłacania składek przez przedsiębiorstwa za swoich pracowników. Składka wynosi 0,1% przychodu pracownika. Odnośnie do tych składek istnieją analogiczne ulgi w ich opłacaniu przez przedsiębiorców jak przy składkach na Fundusz Pracy.

Składka na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Zasady dokonywania wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. DzU 2010, nr 214,

² Tekst jedn. DzU z 2008 r., nr 69, poz. 415, z późn. zm.

poz. 1407, z późn. zm.) Zgodnie z art. 21 ustawy obowiązek wpłacania składek na Fundusz dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 25 pracowników – zatem większość MŚP jest z tego świadczenia zwolniona. Miesięczna wysokość składki wynosi 40,65% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6% a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłacania składek zwolnieni są przedsiębiorcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6%. Oznacza to, że dla MŚP, które nie zatrudniają osób niepełnosprawnych, składka wynosi 40,65% przeciętnego wynagrodzenia pomnożonego przez 6% liczby pracowników. Składka ta w poszczególnych miesiącach 2011 roku wynosiła 1348,11 zł, 1397,63 zł, 1409,06 zł i 1368,22 zł od 1 pracownika. W związku z tym w skali roku kształtuje się ona na poziomie około 17 000 zł od 1 pracownika. Należą one do jednych z najwyższych obciążeń przedsiębiorstw. Dodatkowo nie są uznawane za koszt uzyskania przychodów w podatku dochodowym.

Na warunkach określonych w art. 22 ustawy przedsiębiorca może obniżyć wpłaty na rzecz Funduszu w przypadku zakupu usługi lub produkcji od przedsiębiorcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników, wśród których co najmniej 30% stanowią osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności lub wybrane osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Składka na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Zasady tworzenia i obowiązki przedsiębiorców w zakresie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) określa ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jedn. DzU 1996, nr 70, poz. 335, z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 ustawy obowiązek tworzenia funduszu dotyczy przedsiębiorców zatrudniających co najmniej 20 osób – zatem również w tym przypadku większość MŚP z tego obowiązku jest zwolniona. Wysokość rocznej wpłaty na fundusz wynosi, na jednego zatrudnionego, 37,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W roku 2011 wynosi ona 1093,93 zł rocznie na 1 pracownika. Należy uznać ją za dosyć wysoką. Ponadto wpłata ta może być przez przedsiębiorcę zwiększona.

Oprócz wyżej omówionych obciążeń publicznoprawnych wybrane MŚP ponoszą również inne świadczenia. Taka sytuacja dotyczy m.in. MŚP prowadzących działalność wymagającą uzyskanie zezwolenia czy koncesji, co wiąże się z koniecznością poniesienia opłat.

Podsumowanie

Wpływ obciążeń pozapodatkowych na funkcjonowanie i rozwój MŚP można określić, rozpatrując zakres zastosowania przez nie poszczególnych rodzajów świadczeń, wysokość świadczenia, wymagania ewidencyjne nałożone na MŚP w związku z rozliczaniem poszczególnych świadczeń, zakres przywilejów dla MŚP funkcjonujących w poszczególnych świadczeniach.

Biorąc pod uwagę zakres zastosowania przez MŚP poszczególnych rodzajów świadczeń, można podzielić je na następujące grupy:

- obejmujące wszystkie MŚP: składki z tytułu ubezpieczeń społecznych, składki na FP,
- obejmujące większość MŚP: składka zdrowotna,
- obejmujące średnią liczbę MŚP: składka na FGŚP,
- obejmujące wąską grupę MŚP: składka na PFRON, składka na ZFŚS.

Wysokość świadczenia w przypadku składek na własne ubezpieczenie społeczne, własne ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy ustalone są jako procent od stałej wielkości na dany okres, w konsekwencji ustalone jako stała kwota na dany okres. Jest to około 10 800 zł rocznie – blisko 2/3 tej kwoty pochłaniają składki ubezpieczeniowe, kolejne 28% składka zdrowotna.

Wysokość pozostałych świadczeń zależna jest od liczby zatrudnionych pracowników i ich przychodów. Zakładając wysokość przychodu pracownika jako przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, które w październiku 2011 roku wyniosło 3616,77 zł, roczne obciążenie dla MŚP od 1 pracownika wyniesie:

- przy składkach ubezpieczeniowych: 6914 zł,
- przy składce na FP: 1063 zł,
- przy składce na FGŚP: 43 zł,
- przy składce na ZFŚS: 1094 zł,
- przy składce na PFRON: 17 000 zł, tyle że od 6% pracowników.

W sumie jest to kwota rzędu 9110 zł od każdego pracownika i 17 000 zł od 6% pracowników. Ponadto mając na względzie, że składka na ZFŚS i PFRON nie obejmuje większości MŚP, nie wliczając tych świadczeń, wszystkie MŚP ponoszą świadczenia z tytułu składek ubezpieczeniowych, składek na FP i FGŚP płaconych za pracowników na poziomie 18,48% przychodu pracownika, co w omawianym przypadku daje 8020 zł od każdego pracownika. W rzeczywistości największe obciążenie związane jest z partycypowaniem w ponoszeniu kosztów składek ubezpieczeniowych pracowników.

Z kolei rozpatrując wymagania ewidencyjne nałożone na MŚP w związku z rozliczaniem poszczególnych świadczeń, należy przyjąć, że przy wszystkich świadczeniach istnieje szeroki zakres wymagań ewidencyjnych – ciążą one na MŚP i najczęściej są skomplikowane.

Odnosnie do przywilejów dla MŚP funkcjonujących w poszczególnych świadczeniach – występują one jedynie w przypadku składek na ubezpieczenie społeczne, ale w wąskim zakresie.

Biorąc pod uwagę powyższą analizę, można uszeregować obciążenia pozapodatkowe z punktu widzenia ich wpływu na funkcjonowanie i rozwój ogółu MŚP. Podział ten dokonany jest przez pryzmat obowiązków nałożonych na ogół MŚP przez dane obciążenie. Kształtuje się on w następujący sposób:

- świadczenia w największym stopniu wpływające na funkcjonowanie i rozwój MŚP: składki z tytułu ubezpieczeń społecznych,
- świadczenia w średnim stopniu wpływające na konkurencyjność MŚP: składka zdrowotna,
- świadczenia w najmniejszym stopniu wpływające na konkurencyjność MŚP: składka na FP, składka na FGŚP, składka na PFRON, składka na ZFŚS.

NON-TAX BURDEN ON SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

Summary

The subject of the article are public burden except for taxes and charges directed to small and medium-sized enterprises (SMEs). Among the burdens of these analyzed the contribution of social insurance, health insurance premium, contribution to the Labour Fund, contribution to the Guaranteed Employee Benefits Fund, contribution to the State Fund for Rehabilitation of Disabled Persons, contribution to the Company Social Benefits Fund. The analysis showed that the greatest impact on the functioning and development of all SMEs have contributions for social insurance, next the contribution of health, the impact of other burdens is small.

Translated by Robert Wolański